26vra00067

Voorstel Gemeenteraad

Datum B&W vergadering:	25-08-2026
Datum Raadsvergadering:	01-10-2026
Afdeling:	BMO
Raadscie:	CIEBSM
Portefeuillehouder:	Christine van Basten-Boddin
Steller:	Sanne Hoefs en Chantal Thijssen

Onderwerp
Zienswijze op het concept-Meerjarenbeleidsplan 2028-2031 en Meerjarenbegroting 2028-2031 GR Historisch Centrum Limburg

Korte inhoud
Het Historisch Centrum Limburg (HCL) heeft het concept-Meerjarenbeleidsplan 2028-2031 en de bijbehorende Meerjarenbegroting 2028-2031 voor zienswijze aan de deelnemende gemeenten aangeboden. Het Meerjarenbeleidsplan beschrijft de strategische koers langs vijf pijlers: robuuste organisatie, digitale dienstverlening, toonaangevend toezicht en advies, open toegankelijkheid en verbindende samenwerking. De meerjarenbegroting vormt de financiële vertaling van deze koers.

De koers sluit in hoofdzaak aan bij de opgaven van de gemeente Beek. Ook de financiële uitgangspunten geven geen aanleiding tot een afwijzende zienswijze. Het college stelt de raad voor een positieve zienswijze op het concept-Meerjarenbeleidsplan en de Meerjarenbegroting 2028-2031 vast te stellen, met concrete randvoorwaarden voor fasering, financiële beheersbaarheid, transparantie, rolafbakening en beperking van stijgingen van gemeentelijke bijdragen.

Aanleiding
Het Historisch Centrum Limburg staat aan het begin van een nieuwe beleidsperiode, waarin belangrijke bestuurlijke, wettelijke en organisatorische veranderingen samenkomen. Door de toetreding van elf nieuwe gemeenten en het Waterschap Limburg is de verantwoordelijkheid van het HCL sterk uitgebreid. Tegelijkertijd treedt het Rijk per 1 januari 2027 uit de gemeenschappelijke regeling. Ook de nieuwe Archiefwet, die vanaf 2027 van kracht wordt, vraagt om verdere modernisering van archief- en informatie-beheer, met meer nadruk op digitalisering, duurzaamheid, transparantie en ketenverantwoordelijkheid. Daarnaast zorgen de groei van digitale archieven, datamanagement, AI-toepassingen en toenemende eisen rond informatieveiligheid voor nieuwe opgaven. De organisatie moet daarom verder professionaliseren en haar bedrijfsvoering robuuster, procesgerichter en toekomstbestendiger maken. Ook verandert de rol van archiefdiensten: naast beheerder wordt het HCL steeds meer een kennispartner, toezichthouder en adviseur binnen de informatieketen. Uit de klankbordsessies met bestuurders, ambtenaren, stakeholders en medewerkers blijkt dat er draagvlak is voor deze koers, maar ook behoefte aan duidelijke rolafbakening, realistische fasering en goede communicatie. Het nieuwe meerjarenbeleid is daarom nodig om richting te geven aan de ontwikkeling van het HCL in de periode 2028-2031 en om de wettelijke archieftaak duurzaam, digitaal en maatschappelijk relevant te blijven uitvoeren.

Overwegingen
Artikel 28, zesde lid, van de Gemeenschappelijke regeling HCL bepaalt dat het algemeen bestuur het vastgestelde Meerjarenbeleidsplan en de bijbehorende Meerjarenbegroting ten minste dertien maanden vóór aanvang van de betreffende periode aan de raden van de deelnemende gemeenten toezendt. Hierdoor kan de nieuwe beleidsperiode niet op 1 januari 2027 ingaan en bestrijkt het Meerjarenbeleidsplan de periode 2028-2031. Door de verschuiving van de beleidsperiode ontstaat 2027 als tussenjaar. In het Ondernemingsplan en de Begroting 2027 wordt al voorgesorteerd op de beleidsmatige uitgangspunten en de vijf strategische pijlers van het Meerjarenbeleidsplan 2028-2031. De uitvoering in het tussenjaar vindt plaats binnen de vastgestelde financiële kaders voor 2027. Deze stukken hebben eerder in 2026 bij de deelnemers een zienswijzeprocedure doorlopen en zijn op 9 juli 2026 door het algemeen bestuur van de GR HCL vastgesteld. Voor het anticiperen op de nieuwe beleidsuitgangspunten in 2027 is daarom geen afzonderlijke aanvullende financiële besluitvorming nodig, voor zover de uitvoering binnen de vastgestelde Begroting 2027 en meerjarenraming blijft.

Het concept-Meerjarenbeleidsplan beschrijft de strategische koers langs vijf pijlers: een robuuste organisatie, digitale dienstverlening, toonaangevend toezicht en advies, open toegankelijkheid en verbindende samenwerking. Deze koers sluit in hoofdzaak aan bij de ambities van de gemeente op het gebied van professioneel informatiebeheer, duurzame toegankelijkheid, digitalisering en samenwerking binnen de informatieketen. Deze ontwikkelingen waren mede aanleiding voor deelname aan de gemeenschappelijke regeling HCL.
De Meerjarenbegroting 2028-2031 vormt de financiële vertaling van het meerjarenbeleidsplan. Daarbij worden de strategische doelen gekoppeld aan een meerjarig financieel kader. De begroting richt zich op de borging van de wettelijke taken en biedt ruimte voor noodzakelijke investeringen in onder meer digitalisering en e-depotontwikkeling, toezicht en advisering, informatieveiligheid, bedrijfsvoering, organisatieontwikkeling en kennisdeling.

De hoofdrichting van het beleidsplan en de meerjarenbegroting geeft geen aanleiding tot een afwijzende zienswijze. De nadruk op de wettelijke archieftaak, digitaal archiefbeheer (waaronder het e-depot), deskundig toezicht en samenwerking is passend bij de opgaven waarvoor gemeenten staan. Positief is dat het beleidsplan aandacht besteedt aan uitvoerbaarheid, realistische fasering, duidelijke governance en samenwerking zonder verantwoordelijkheden van deelnemers over te nemen.
De plannen zijn evenwel op strategisch niveau opgesteld. Concrete prestaties, capaciteit, investeringen en structurele lasten worden jaarlijks nader uitgewerkt via de begroting en jaarplannen. Met name de ambities voor het e-depot, een nieuw collectiebeheersysteem, Studiezaal 2.0, AI-toepassingen, informatieveiligheid en organisatieontwikkeling kunnen financiële en organisatorische gevolgen voor de deelnemers hebben.

Daarom wordt voorgesteld in de zienswijze concrete randvoorwaarden mee te geven. Het HCL wordt verzocht onderscheid te maken tussen wettelijke taken, autonome ontwikkelingen en aanvullende beleidsambities; majeure investeringen te baseren op inzichtelijke businesscases en expliciete bestuurlijke besluitvorming; jaarlijks transparant te rapporteren over voortgang, risico's, efficiencymaatregelen en financiële gevolgen per deelnemer; en stijgingen van gemeentelijke bijdragen te beperken tot aantoonbaar noodzakelijke kosten nadat prioritering en mogelijke besparingen inzichtelijk zijn gemaakt.

Daarnaast is het van belang dat de onafhankelijke toezichthoudende rol organisatorisch en procedureel herkenbaar blijft ten opzichte van advies en uitvoering. Met inachtneming van deze aandachtspunten biedt het meerjarenbeleidsplan een logisch kader voor de verdere ontwikkeling van het HCL als professionele, betrouwbare en toekomstbestendige archiefpartner.

<u>College-advies zienswijze</u>
Het college adviseert de gemeenteraad een positieve zienswijze vast te stellen. De volledige ontwerptekst is opgenomen in bijlage 4.
In de ontwerp-zienswijze wordt de strategische koers onderschreven en wordt het HCL verzocht om:
- de ambities gefaseerd en uitvoerbaar uit te werken, met inzicht in resultaten, capaciteit, investeringen en financiële gevolgen per deelnemer;
- onderscheid te maken tussen wettelijke taken, autonome ontwikkelingen en aanvullende ambities en majeure investeringen te onderbouwen met businesscases en expliciete bestuurlijke besluitvorming;

- jaarlijks transparant te rapporteren over voortgang, risico's, efficiencymaatregelen en financiële gevolgen en stijgingen van deelnemersbijdragen te beperken tot aantoonbaar noodzakelijke kosten;
- de onafhankelijke toezichthoudende rol herkenbaar te scheiden van advies en uitvoering en geen verantwoordelijkheden van deelnemers over te nemen.

Met deze formulering ondersteunt de raad de inhoudelijke koers, zonder een open mandaat te geven voor aanvullende ambities, nieuwe investeringen of verhoging van gemeentelijke bijdragen.

Financiële overwegingen
Aan het indienen van de zienswijze zijn geen directe financiële gevolgen verbonden. De uitvoering in het tussenjaar 2027 vindt plaats binnen de reeds vastgestelde Begroting 2027 en de bijbehorende meerjarenraming.
Gemeente Beek werkt in haar begroting met constante prijzen. Aangezien de financiële ontwikkeling in de meerjarenbegroting van HCL uitsluitend bestaat uit de jaarlijkse cumulatieve indexatie, wordt deze op dit moment niet verwerkt in de gemeentelijke meerjarenbegroting. De eventuele bijstelling van de bijdrage voor 2028 wordt meegenomen bij de Afwijkingenrapportage 2027, wanneer HCL ook de begroting 2028 heeft ingediend. De uitvoering van het meerjarenbeleidsplan kan op termijn wel leiden tot aanvullende financiële en organisatorische gevolgen. Besluitvorming daarover vindt plaats via de reguliere begrotings- en zienswijzeprocedures.
In de voorgestelde zienswijze wordt daarom gevraagd om doelmatigheid, fasering, transparantie over de financiële gevolgen per deelnemer en beperking van stijgingen van gemeentelijke bijdragen tot aantoonbaar noodzakelijke kosten, nadat prioritering en mogelijke besparingen inzichtelijk zijn gemaakt. Hiermee wordt aangesloten bij de eerder ingediende zienswijze op het Ondernemingsplan 2027 inclusief Ontwerpbegroting 2027 en meerjarenraming van de GR HCL.

Beslispunten
1. De bij dit besluit behorende zienswijze op het concept-Meerjarenbeleidsplan en Meerjarenbegroting HCL 2028-2031 vast te stellen.
2. Het college op te dragen de vastgestelde zienswijze tijdig aan het dagelijks bestuur van het HCL toe te zenden.

<u>Bijlagen:</u>
Bijlage 1: Concept Meerjarenbeleidsplan HCL 2028-2031
Bijlage 2: Concept Meerjarenbegroting HCL 2028-2031
Bijlage 3: Memo HCL inzake de wijze van omgang met het tussenjaar 2027
Bijlage 4: Concept-zienswijze gemeente Beek op het Meerjarenbeleidsplan en Meerjarenbegroting HCL 2028-2031

Beek,
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BEEK,

Paul de Jonge	Christine van Basten-Boddin
Gemeentesecretaris	Burgemeester

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Beek;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 25-08-2026;

gelet op artikel 28 van de Gemeenschappelijke regeling Historisch Centrum Limburg;

Besluit:
1. De bij dit besluit behorende zienswijze op het concept-Meerjarenbeleidsplan en Meerjarenbegroting HCL 2028-2031 vast te stellen.
2. Het college op te dragen de vastgestelde zienswijze tijdig aan het dagelijks bestuur van het HCL toe te zenden.

Beek, 01-10-2026
GEMEENTERAAD,

Guliël Erven	Christine van Basten-Boddin
Raadsgriffier	Voorzitter